

Norsk Folkehjelp

Retningslinjer om habilitet

For lokallag og tillitsvalgte
i Norsk Folkehjelp

Retningslinjer om habilitet for lokallag og tillitsvalgte i Norsk Folkehjelp

I. Hensikt

Retningslinje om habilitet har til hensikt å sikre upartiskhet i saksbehandling og avgjørelser i Norsk Folkehjelps lag og for Norsk Folkehjelps tillitsvalgte.

II. Omfang

Retningslinjen omfatter tillitsvalgte i Norsk Folkehjelp og alle andre som løser/ utfører tjenester eller arbeid for Norsk Folkehjelps lag.

III. Ansvar

Norsk Folkehjelps sentralstyre vedtar retningslinjer om habilitet for Norsk Folkehjelps lag og tillitsvalgte.

IV. Vedtatte retningslinjer

1. Habilitetskrav

En tillitsvalgt i Norsk Folkehjelp er inhabil til å legge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i følgende saker:

- a) når hen selv er part i saken
- b) når hen er i slekt eller er svoger/svigerinne med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken
- c) når hen er, eller har vært, gift/samboer med, har ekteskapslignende forhold med, eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part
- d) når hen er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte
- e) når hen leder, eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for et selskap som er part i saken og ikke helt ut eies av Norsk Folkehjelp, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken.

Den tillitsvalgte er også inhabil når andre særegne forhold foreligger som kan svekke tilliten til hens upartiskhet; blant annet skal det legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for hen, eller noen som hen har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om habilitetsinnsigelse er reist av en part.

Er den overordnede tillitsvalgt/organ inhabil, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av et direkte underordnet ledd.

Habilitetskravene gjelder ikke dersom det er åpenbart at den tillitsvalgtes tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hens standpunkt, og der verken offentlige eller private interesser tilsier at hen bør trekke seg ut av saken.

2. Foreløpige avgjørelser

Uansett om en tillitsvalgt er inhabil, kan hen behandle eller treffe foreløpig avgjørelse i en sak dersom utsettelse ikke kan skje uten vesentlig ulempe eller skadevirkning.

3. Avgjørelser i habilitetsspørsmål

Det organet der habilitetsspørsmålet oppstår avgjør selv habilitetsspørsmålet. Ved tvil om habilitetsspørsmålet anses vedkommende inhabil.

Dersom det i en og samme sak oppstår spørsmål om inhabilitet for flere medlemmer, kan ingen av dem delta ved avgjørelsen av sin egen eller et annet medlems habilitet, med mindre organet ellers ikke ville være vedtaksført i spørsmålet. I sistnevnte tilfelle skal alle møtende medlemmer delta.

Medlem skal i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre hen inhabil. Før spørsmålet avgjøres, bør vara eller annen stedfortreder innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen dersom det kan gjøres uten vesentlig forsinkelse eller kostnad.

4. Stedfortreder

Når en tillitsvalgt er inhabil kalles vara inn på vanlig måte, der hvor dette er mulig.

Kommentarer til retningslinjer om habilitet:

Det finnes ikke et eget lovverk som gjelder inhabilitetsregler for styremedlemmer i medlemsorganisasjoner, lag og foreninger.

I denne type organisasjoner vil man ofte stå ovenfor samme situasjon som medlemmer i samvirkeforetak: man er medlem i organisasjonen nettopp for å fremme egne interesser innenfor organisasjonens rammer.

Det blir derfor nødvendig å basere vurderingen i de enkelte saker på skjønn og sunn fornuft, og ikke minst de moralske forpliktelser man har ovenfor organisasjonens medlemmer. Man kan i stor grad mene at et styremedlem som i styrerommet prioriterer egne hensyn foran organisasjonen ikke lever opp til den tillit som årsmøtet har vist vedkommende.

Hensikten med habilitetsreglene er, litt forenklet sagt, at den som har egeninteresse i utfallet av en forvaltningssak, eller har nære personlige forbindelser med noen som har slike interesser, ikke bør behandle saken.

Eksempel på konsekvenser dette har for et lokallag

På årsmøter kan alle medlemmer delta og utøve sine demokratiske rettigheter uavhengig av familierelasjon.

Personer som er i familierelasjon bør unngå å sitte i samme lokallagsstyre (med familierelasjon menes gifte/samboende/søsken/barn/foreldre). Personer som er i familierelasjoner kan ikke ha flertall i styret eller sitte med viktige roller som både leder og økonomiansvarlig.

I utvalg utover styret bør man også sikre at man ikke kommer i situasjoner der man er inhabile i utvalget eller inhabile i forhold til styret.

Det bør ikke forekomme økonomiske transaksjoner der folk som er i familierelasjon utbetaler penger eller kontrollerer hverandre.

Større beslutninger om økonomiske transaksjoner skal ikke gjøres av personer i familierelasjoner.